

یادی از مدیر برنامه گل‌ها استاد سید محمد میرنقیبی

مهندس حجت حیدری

تمایل نمود و به طوری که ذکر شد نزد استاد وقت (زرین فر) به تعلیم پرداخت، ولی به واسطه‌ی انتقال استاد نام‌برده به تهران مدتی بالتکلیف بود و برای چاره‌جویی به دایی خود شادروان منتجب‌الدین رحیمی که خود اهل فن و آشا به موسیقی بود و به نواختن سه‌تار هم آشنایی داشت، متوسل شد.

نام‌برده معلمی را به نام ثابتی که در بانک ملی مشهد شاغل بود، به او معرفی می‌کند و محمد نزد او به فراگرفتن ویولون می‌پردازد. در این‌جا به فعالیت‌های هنری او از آن زمان به بعد اشاره می‌شود: زمانی‌که آموزش موسیقی در دبستان‌های مشهد آغاز شد، به

استاد سید محمد میرنقیبی در سال ۱۳۰۲ هجری شمسی در مشهد مقدس دیده به جهان گشود. پدرش شادروان سید علی میرنقیبی مشهور به حاج امیر از سلسله‌ی سادات رضوی و از سلاله‌ی خاندان سادات رضوی بوده که طی سالیان متمادی افتخار خدمت آستان قدس رضوی را به عهده داشته‌اند. شجرنامه‌ی خانوادگی در مجموعه‌ی شجره‌ی طیبه و وقایع‌السنین مندرج است.

مادر وی، فرزند مرحوم حاج شیخ عبدالحسین رحیمی مجتهد، از روحانیون و مراجع مشهد بوده است و در خانه‌ی خود کتاب‌خانه‌ی معتبری داشت که جمعی از علاقه‌مندان از هر طبقه برای مطالعه‌ی مطالب مورد علاقه‌ی خود بدان کتاب‌خانه مراجعه می‌کردند و به بحث در اطراف مطالب مورد نظر می‌پرداختند.

خاندان سید محمد میرنقیبی، بعضاً میردوست و میرشناس بوده‌اند، من جمله پدر با آن که تحصیلات مختصری داشت، گاهی به مناسبت اشعاری می‌سرود و با موسیقی اصیل ایران و نغمات آن آشنایی داشت و به جهت همین علاقه، دستگاه گرام و صفحاتی از بهترین آثار موسیقی هنرمندان نیام جمع‌آوری می‌کرد و از این رو از همان اوان طفولیت با موسیقی اصیل آشنایی حاصل شد و مأنوس شدیم.

زنده‌یاد سید محمد میرنقیبی زمانی که شاگرد دبستان بود، این علاقه را شدیداً آشکار کرد و در یک زمان که پدر عازم تهران بود، از او مقررماً درخواست نمود که به جای ره‌آورد سفر، ویولونی جهت او تهیه کند و پدر هم درخواست او را اجابت و در مراجعت یک دستگاه ویولون به او هدیه کرد که او از همان زمان با اشتیاق فراوان شروع به فراگیری ویولون نمود و از بعضی استادان موسیقی من جمله استاد شادروان اسمعیل زرین‌فر به‌منظور تدریس سرود و موسیقی مدارس از تهران اعزام شده بود کسب فیض بود.

و اما فعالیت‌های هنری او از سال چهارم دبستان شروع می‌شود و بدین جهت بود که در آن زمان وزارت فرهنگ و هنر تصویب نمود که یک ساعت در هفته کلاس‌های موسیقی و سرود در مدارس تشکیل شود، بدین منظور که استعداد موسیقی شاگردان تجلی کند. نظر به این که معلم، سرود را همراه ویولون تعلیم می‌داد، محمد تحت تأثیر قرار گرفت و از همان زمان به فراگرفتن این ساز ابراز

توصیه‌ی دایی خود که نامش قبلاً ذکر شد، به استخدام فرهنگ درآمد و شروع به کار در مدارس مشهد نمود که ابتدای این امر در سال ۱۳۳۳ بوده است و از همان زمان فعالیت در زمینه‌ی موسیقی مورد توجه اولیای امور قرار گرفت، به نحوی که غالباً موسیقی جشن‌های فرهنگ و هنر وقت را اداره می‌نمود و این امر منجر به تشکیل ارکستری از نوازندگان آن گردید و پس از مدتی به‌منظور تشویق او ریاست شعبه‌ی انجمن موسیقی ملی ایران در مشهد (که مرکز آن در تهران بود) به او محول گردید. این انجمن در سال ۱۳۳۳ به همت زنده‌یاد استاد جلیل‌القدر علینقی وزیری تکیل گردیده است که پس از او به زنده‌یاد استاد عالی‌قدر روح‌الله خالقی محول گردید.

از جمله خاطرات جالب او در دوره‌ی زندگی، افتخار آشنایی با استاد فقید ابوالحسن صبا می‌باشد، که چنین بیان می‌کند: «در زمانی که استاد به‌اتفاق جمعی از هنرمندان من جمله هنرمند اصیل زنده‌یاد بدیع‌زاده، به‌منظور اجرای موسیقی عازم هندوستان بودند،

چند روزی در مشهد توقف داشتند. با توجه به این پیش‌آمد، سعی نمودم به هر نحو که شده با استاد صبا ملاقاتی داشته باشم که این فرصت در جلسه‌ی یکی از بستگان نزدیک تشکیل شده بود، به‌دست آمد و به‌طوری که از صاحب‌خانه تقاضا کرده است، روزی که استاد صبا و جمعی در منزل ایشان تشریف دارند، با اجازه و وساطت صاحب‌خانه به دیدار استاد سرافراز گردم. این درخواست مورد قبول واقع شد و با حضور در آن جلسه به استاد معرفی شدم.»

در این موقع تشویق می‌شود که به نواختن ویولون بپردازد و او با حالتی نگران این کار را انجام می‌دهد که مورد تشویق قرار می‌گیرد. سال بعد هنگام تعطیلات تابستان عازم تهران می‌شود. در این وقت با مراجعه به یکی از کتاب‌خانه‌ها، به یک جلد کتاب در مورد ردیف‌های موسیقی از آثار استاد صبا مواجه می‌شود و یک جلد از آن را تهیه می‌کند. نظر به این که در مشهد کسی برای تدریس این مجموعه نبود، پس از رسیدن به تهران با راهنمایی‌هایی که از ناحیه‌ی استاد عبادی ارجمند عالی‌مقام به‌عمل آمد، به حضور استاد صبا رسیده و پس از شرفیابی و دادن نشان‌هایی لازم و نام‌بردن یکی از خانواده‌های آشنا با استاد تقاضای خود را عنوان می‌کند و ایشان با بیانی خوش به او پیشنهاد می‌کند که با ساز خود خدمت‌شان شرفیاب شوم و قرار شدن برای تعلیم ساز هر روز ساعت ده صبح به کلاس مراجعه کند که همین ظرف سه ماه تابستان و تعطیلات بعد از محضر استاد بهره گرفته است. در مهر ماه سال ۱۳۲۶ در صدد به تهران برمی‌آید و بعضی از دوستان به این امر موفق می‌شود و در مدارس تهران به آموزش سرود و موسیقی می‌پردازد. پس از رخدادهایی هنرستان موسیقی من جمله به‌همت استاد روح‌الله خالقی هنرستان موسیقی تشکیل می‌شود. پس از زمانی فعالیت در این هنرستان، محمد میر نقیبی به‌عنوان صاحب جمع اموال و ناظم هنرستان به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد. این فعالیت‌ها تا سال ۱۳۵۴ که منجر به بازنشستگی او می‌گردد، ادامه داشته است.

دیگر از فعالیت‌های هنری او ضمن اشتغال در هنرستان، شرکت در برنامه‌های صدای ایران و بعداً سیمای ایران هم بوده است. از فعالیت‌های قابل توجه او ضمن خدمات دیگر، شرکت در برنامه‌های در امور سرپرستی ارکسترهای صدای ایران من جمله ارکستر گل‌های رنگارنگ و یک شاخه گل بوده است که چندین سال متوالی ادامه داشته و پس از آن اقدام به تشکیل برنامه‌ی تک‌نوازان نموده است. ضمن انجام این فعالیت‌ها، چندین آهنگ ساخته است که آن در حال حاضر به‌نام خودش از برنامه‌ی پخش می‌شود. خلاصه آن که فعالیت‌های او علاوه بر شغل اصلی سال‌های متمادی در صدای ایران ادامه داشته است. به هر حال زنده‌یاد سید محمد میر نقیبی عمر خود را از ابتدای جوانی با وجود پی‌آمدهای متعدد در راه هنر صرف کرد و با وجود کلیه‌ی موانع و مشکلاتی که پیش آمد، از پای نشست و تا آخرین روزهای عمر با وجود چند بیماری سنگین از همه‌گونه فعالیت دریغ نوزید. روانش شاد و یادش گرامی باد. ■